

lige Overbevisning i alle Partier om, at det, Landet trænger til under de Forhold, der nu er herskende i Europa, er Ro, absolut Ro. Allerede det, at det her stillede Forslag vedtages, hvad jeg haaber vil ske, vil bevirke, at Udsigterne til at opnaa en saadan Ro er bedre end tidligere. Men selvfølgelig maa man ikke lade sig nøje med dette. Man maa ogsaa indse, at naar den Aand, der har været den raadende ved denne Overenskomst, skal vedblive, maa man fra alle Partiers Side opgive, at Partiernes Ønsker kan blive gennemført i en nær Fremtid. Man maa være enig om, at saavel fra Partiernes som fra deres Presses Side maa alt, der kan føre til unødvendige Rivninger, høre op. Jeg stoler paa, at Regeringspartierne, der faar den store Overvægt i det kommende Ministerium, vil vise Vejen. Men ogsaa den Holdning og den Stilling, som de nye Ministre, der kommer til at sidde i det nye Ministerium, vil indtage til deres Kolleger, vil være af den allerstørste Betydning. Eet er vist, og det er, at hvis den samme Samdrægtighedsaand, der har dikteret denne Overenskomst, kan fortsættes, vil Landet have Udsigt til ogsaa indenrigs at leve i Ro, i en værdig Ro, saa længe den Storm, der nu gaar over Europa, vedvarer.

Konseilspræsidenten (Zahle): Paa Ministeriets Vegne skal jeg i Korthed gøre Rede for det Syn paa den mellem alle Partier og Ministeriet truffne politiske Overenskomst. Den refereres i Fællesudvalgets Betænkning saaledes: „Ved Forhandling i Fællesudvalget og i Samraad med Konseilspræsidenten er Konseilspræsidenten og Fællesudvalget enedes om følgende:

„Med det Formaal at tilvejebringe den under den europæiske Krig ønskelige Ro i vore offentlige Forhold indstilles“ —, det vil altsaa sige, at der af mig allerunderdanigst indstilles til Hans Majestæt Kongen — „at der udnævnes tre Ministre uden Portefeuille.

De tre politiske Partier paa Rigsdagen, der ikke nu er repræsenterede i Ministeriet, udpeger hver en af disse. Disse Ministre deltager i samtlige Ministermøder og Statsraad“.

Medens det er en Selvfølge, at samtlige Ministre tilsiges til samtlige Ministerraad og Statsraad, er det jo en ganske ny Fremgangsmaade, der bunder i de overordentlige Forhold i Europa for Tiden, at tre politiske Partier paa Rigsdagen hvert udpeger en Minister. Ellers er det jo saaledes, at den Mand, hvem Hans Majestæt

Kongen har betroet Hvervet at danne et Ministerium, henvender sig til de Mænd, som han mener det rigtigst at forhandle med om at indtræde i Ministeriet, hvorved der jo bliver Lejlighed til at drøfte de Anliggender, som kan ventes at komme til Drøftelse eller Afgørelse i Ministeriet i en nær Fremtid. Dette kan altsaa ikke finde Sted her, men man maa søge dette Formaal fremmet paa anden Maade.

Det hedder saa videre i Overenskomstgrundlaget: „Alle Lovforslag og vigtige Regeringsforanstaltninger behandles i Ministermøder“ — dette er efter Sædvane saaledes har det altid været og maa det altid foregaa — „og enhver af de tre Ministre har Ret til at forlange Behandlingen af saadanne udsat for at faa Lejlighed til at forhandle derom med sit Parti inden Sagens endelige Afgørelse i Ministermøde“. Der tillægges altsaa herved de 3 Ministre, som vil blive udnævnt, en Ret til at begære Anstand, naar en Sag er paa det aldeles forberedende Stadium i Ministermødet. Naar en Sag kommer for i Ministermødet første Gang, er den jo under sin første Forberedelse videre mod Statsraad og, hvis det er en Lovgivningsforanstaltning, mod Forelæggelse for Rigsdagen. Paa dette forberedende Stadium kan altsaa en af de 3 Ministre begære sig tilstaaet en Udsættelse, for at han kan faa sit Parti sammenkaldt og drøfte Sagen med dette. Paa denne Maade kan der i visse Tilfælde forud tilvejebringes Klarhed om Partiernes Stilling, saaledes at Strid eventuelt kan undgaas.

Det hedder videre: „Udnævnelse til de højeste Embedsposter behandles i Ministermøder, men kan ikke drøftes i Rigsdagens Partier“. Dette er ogsaa overensstemmende med den Sædvane, som sikker har fundet Sted og ogsaa fremdeles maa finde Sted i alle Ministerier, idet det er ganske utænkeligt, at en Fagminister skulde udnævne en Mand til en af de højeste Embedsposter, f. Eks. Indenrigsministeren en Amtmand, Kirkeministeren en Biskop eller Forsvarsministeren en General, uden forud at have drøftet Udnævnelsen med sine Kolleger i et Ministermøde. Der tilføjes saa, at disse Udnævnelser, som er af rent administrativ Art, og som forberedes i Ministermøder for at gaa videre til Hans Majestæt Kongen til allerhøjeste Afgørelse, ikke kan drøftes i Rigsdagens Partier. Det er jo ogsaa klart, at hvis Rigsdagens Partier skulde drøfte, hvem der skal udnævnes til Amtmand, Biskop, General eller lignende, va